

Toldot Shimshon

by Rabbi Shimshon Chaim Nachmani zt"l

Published Livorno 1776*

Chapter II – Mishnah 13

רבי יהושע אומר, עין הרע, ונצר הרע, ושבטת הבריות, מוציאים את האדם מן העולם.

Rabbi Yehoshua said: an evil eye, the evil inclination, and hatred for humankind puts a person out of the world.

בְּפֶרֶק ט' דְּמִצִּיעָא אֲמַרִּינוּ, רב סליק לבי קברי, עבד מאי דעבד, אמר, תשעים ותשעה בעין הרע, ואחד בדרך ארץ. והקשו בתוספות, ואם תאמר בגי יוסף שלא שלטה בהם העין, הנה להם לחיות הרבה משאר השבטים. ויש לומר, שמתו בדרך ארץ, יותר משאר השבטים, כשהקדיש ברוך הוא הנה רוצה להמיתם, הנה שולח להם חולאים אחרים. עכ"ל.

In the 9th chapter of tractate Bava Metzia, it is said: “Rav went to a graveyard, [and] did what he did [i.e., he used an incantation to find out how those buried there died], [and] he said: Ninety-nine [of these died] by the evil eye, and one [died] by natural means.”¹

The Tosafot question: “If so, the descendants of Joseph, over whom the evil eye does not rule, should live much longer than the other tribes!” The Tosafot answer: “They died by natural means more than the others, for when G-d wants to kill them, he sends them other illnesses.”

ועל זה אמר התנא, על אחד משלשה דברים האדם מת: או עין הרע, או נצר הרע, או שבטת הבריות. דמי ששולט בו עין הרע, מת בעין, דתשעים ותשעה בעין. מי שאינו שולט בו העין, כמו בגי יוסף, מת בחולאים אחרים שהקדוש ברוך הוא שולח לו. וזהו מקמת נצר הרע, דהא אין יסורין בלא עון, ואין מיתה בלא חטא. ומי שאין לו לא עין הרע ולא נצר הרע, רק שאינו אהוב על הבריות מקמת מדותיו, גם זה גורם לו מיתה, כדאמרנו בפרק ב' דברכות, דהא אדם ערום ביראה, כדי שיהיה אהוב למעלה ונחמד למטה. וכשהבריות שונאים אותו אינו נחמד למטה, ומה יעשה בעולם הזה, כמו שכתב בעל מדרש שמואל.

About this, the Tanna said, for one of three things a person dies: either the evil eye, or the evil inclination, or hatred of humanity. For one ruled by the evil eye, dies by the evil eye, that is the meaning of “ninety-nine [of these died] by the evil eye.”

One who is not ruled over by the evil eye, like the descendants of Joseph, dies by other illnesses that the Holy One, Blessed be He, sends to him. This is the meaning of “the

* English translation: Copyright © 2022 by Charles S. Stein. Additional essays at <https://zstorah.com>

¹ Bava Metzia 107b.

evil inclination,” for there is no suffering without injustice, and there is no death without sin.²

One who does not have an evil eye, and does not have an evil inclination, but he does not love mankind, because of his personality—this also causes death to him. As it says in the second chapter of tractate **Berachot**: “Abaye used to say: **One must always be shrewd in [achieving] fear [of Heaven] . . . so that he will be loved above [in G-d’s eyes], [and] pleasant below [in the eyes of the people].**”³ **When mankind hate him, he is not “pleasant below [in the eyes of the people],” and what can he do in this world, as the author of the Midrash Shmuel wrote.**⁴

ואלו הדברים הם לפי שיטתו של רבי יהושע שאמר לעיל, "חבר טוב" בדרך הטובה, ו"חבר רע" בדרך הרעה. וכאן הוסיף שצריך שיבקש לו חבר טוב מצד הטבע, שלא יהיה לו עין הרע. טוב מצד מעשיו, שיהיה דבוק עם הניצר הטוב ולא עם הניצר הרע. וטוב מחמת מדותיו, שיצאקבהו כנפשו ונדריכהו במדות טובות, ואז לא יהיה לו שנאת הכריות. ואם לא יהיה לו זה החבר טוב, טוב לו המנות, וזהו מוציאין את האדם מן העולם, כדאמרין בפרק קמא דבתרא או סברותא דחברי דאיוב, או מיתותא.

These things are according to the opinion of Rabbi Yehoshua, who said above, in Mishnah 11 of this chapter, that cleaving to “a good companion,” is following in a good path, and that cleaving to “a bad companion,” is following in a bad path.

Here, in this Mishnah, [Rabbi Yehoshua] adds that it’s necessary that a man should seek for himself a good companion in a natural course, so that he shouldn’t have the evil eye.

It is good on the part of his actions, that he should adhere to the good inclination and not to the bad inclination.

Also, it is good because of his virtues, that they love him as himself⁵ and guide him with good virtues, and then he will not have hatred of mankind. If he won’t have such a good companion, it’s better for him to die, and this is the meaning of “puts a person out of the world.” This is as it says in the first chapter of tractate Bava Batra, “Rava said that the closeness between Job and his friends explains the adage: **Either a friend like the friends of Job, or death.”⁶ I.e., if a person lacks close friends, he is better off dead.**

* * *

---

² Shabbat 55a.

³ Berachot 17a.

⁴ Rabbi Samuel de Uçeda (1546–1604) was a Rosh Yeshiva and Kabbalist in Safed, a disciple of the Arizal and Rabbi Chaim Vital. In *Midrash Shmuel* (Venice 1579), he writes on Avot 2:11: “As for one who hates mankind because his disposition is not empathetic with humanity, they eliminate him from this world. [They do this] by their saying that because his disposition is not empathetic with the human race, which is in this material world, if so, he is not part of society, and why should he reside there. [Thus], they eliminate him and take him out from the world.”

⁵ Cf. I Sam. 18:1: “When [David] finished speaking with Saul, Jonathan’s soul became bound up with the soul of David; Jonathan loved David as himself.”

⁶ Bava Batra 16b.